

 <p>सर्वजनिक आरोग्य विभाग महाराष्ट्र शासन</p>	 <p>महाराष्ट्र शासन आरोग्य सेवा संचालनालय, पुणे कार्यालय</p>	 <p>NATIONAL HEALTH MISSION, MAHARASHTRA NHM राष्ट्रीय आरोग्य अभियान महाराष्ट्र</p>
<p>संचालक दूरध्वनी क्रमांक कार्यालय दूरध्वनी क्र.</p>	<p>२६१२२२५६ (वै.) २६१२२५०८ (का) २६११९५७८ (का)</p>	<p>नवीन मध्यवर्ती इमारत, पहिला मजला, पुणे ४११ ००१ (महाराष्ट्र राज्य) भारत Email ID : dhspune1@gmail.com website : arogya.maharashtra.gov.in</p>
<p>आरोग्य सेवा</p>	<p>जा.क्र. संआसे/कोवीड/डिसइन्फेक्टंट रसायने वापर /कक्ष-५८/ /२०२० दिनांक : १९ एप्रिल २०२०</p> <p style="text-align: right;">९०२४६-९०३४८</p>	

प्रति,


कार्यकारी आरोग्य अधिकारी, बृहन्मुंबई महानगरपालिका
जिल्हा शल्य चिकित्सक, जिल्हा रुग्णालय(सर्व)
जिल्हा आरोग्य अधिकारी, जिल्हा परिषद ... (सर्व)
वैद्यकिय आरोग्य अधिकारी, मनपा ... (सर्व)

विषय:- व्यक्तीवर किंवा समुहावर डिसइन्फेक्टंट रसायने न फवारण्याबाबत

संदर्भ:- केंद्र सरकारने दिलेले निर्देश.

सध्याच्या कोवीड १९ उद्रेकाच्या पार्श्वभूमीवर अनेक ठिकाणी सॅनिटेशन डोम / टनेलचा वापर होत आहे असे दिसून येत आहे. या डोम / टनेलद्वारे व्यक्तीच्या / समुहाच्या अंगावर डिसइन्फेक्टंट रसायनांची फवारणी करण्यात येते. तथापि, सदर सॅनिटेशन डोम/टनेलला कोणताही शास्त्रीय आधार नाही. अनेकदा ही रसायने व्यक्तीला अपायकारक देखील ठरू शकतात त्यामुळे व्यक्ती / व्यक्ती समुहावर डिसइन्फेक्टंट रसायनांची फवारणी करणारी सॅनिटेशन डोम/ टनेल अथवा त्यासदृश यंत्रणांचा वापर करण्यात येऊ नये, असे निर्देश केंद्र शासनाने दिले आहेत.

सोबत संदर्भीय पत्र जोडले आहे.


 (डॉ. अर्चना पाटील)
 संचालक आरोग्य सेवा, पुणे

प्रत सन्नेह अग्रेषित : संचालक आरोग्य सेवा ,मुंबई

प्रत माहितीस्तव सादर:

मा. आयुक्त आरोग्य सेवा तथा अभियान संचालक, राष्ट्रीय आरोग्य अभियान, मुंबई
मा. प्रधान सचिव, सार्वजनिक आरोग्य विभाग, गो.ते. रुग्णालय, मुंबई

Advisory against spraying of disinfectant on people for COVID-19 management

Ministry of Health & Family Welfare has received many queries regarding the efficacy (if any) of use disinfectants such as Sodium hypochlorite spray used over the individuals to disinfect them. The strategy seems to have gained a lot of media attention and is also being reportedly used at local levels in certain districts/local bodies.

Purpose of the document

To examine the merit of using disinfectants as spray over human body to disinfect them from COVID-19 and to provide appropriate advisory

Disinfectants are chemicals that destroy disease causing pathogens or other harmful microorganisms. It refers to substances applied on inanimate objects owing to their strong chemical properties.

Chemical disinfectants are recommended for cleaning and disinfection only of frequently touched areas/surfaces by those who are suspected or confirmed to have COVID-19. Precautionary measures are to be adopted while using disinfectants for cleaning – like wearing gloves during disinfection.

In view of the above, the following advisory is issued:

- Spraying of individuals or groups is **NOT recommended** under any circumstances. Spraying an individual or group with chemical disinfectants is physically and psychologically harmful.
- Even if a person is potentially exposed with the COVID-19 virus, spraying the external part of the body does not kill the virus that has entered your body. Also there is no scientific evidence to suggest that they are effective even in disinfecting the outer clothing/body in an effective manner.
- Spraying of chlorine on individuals can lead to irritation of eyes and skin and potentially gastrointestinal effects such as nausea and vomiting. Inhalation of sodium hypochlorite can lead to irritation of mucous membranes to the nose, throat, respiratory tract and may also cause bronchospasm.
- Additionally use of such measures may in fact lead to a false sense of disinfection & safety and actually hamper public observance to hand washing and social distancing measures.